

Welke kennis vind ik in dit document?

In de volwasseneneducatie worden de begrippen NT1 en NT2 gebruikt. En soms zelfs NT1,5. Maar hoe zit dat nou precies? Wat is NT1 en wat is NT2? Wanneer is iemand NT1'er en wanneer NT2'er? En wat wordt bedoeld met NT1,5? We zetten hier de omschrijvingen en definities op een rijtje.

Dit document heeft vier hoofdstukken:

1. Wat wordt bedoeld met NT1 en NT2?
2. Wat is NT1,5?
3. Welke definities worden in Nederland gebruikt?
4. Tot slot

1. Wat wordt bedoeld met NT1 en NT2?

NT1 is Nederlands als eerste taal. Het gaat dan om volwassen mensen met Nederlands als moedertaal. Ze zijn hier geboren, hier naar school geweest, maar zij hebben toch nog moeite met de basisvaardigheden. Hun niveau voor lezen, schrijven en/of rekenen zit onder niveau 2F (eind vmbo/eind mbo 2 en 3). Mondeling zitten ze vaak wel op 2F. Ook tweetalige en meertalige Nederlanders horen bij de groep NT1, als zij het Nederlands mondeling goed beheersen maar moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen.

NT2 is Nederlands als tweede taal. Het gaat om mensen met een andere moedertaal. Nederlands is hun tweede (of derde) taal. NT2'ers zijn nog bezig het Nederlands te verwerven, zowel mondeling als schriftelijk.

Voorbeelden

- Johan (54 jaar) is in Nederland geboren en naar school gegaan. Zijn ouders spreken Nederlands. Hij heeft moeite met lezen en schrijven. (NT1)
- Maria (27 jaar) is in Chili geboren. Zij is nu twee jaar in Nederland. Zij is het Nederlands nog aan het leren, mondeling en schriftelijk. (NT2)

2. Wat is NT1,5?

Het onderscheid tussen NT1 en NT2 is niet altijd duidelijk. Sommige mensen zijn in Nederland naar school geweest, maar spreken thuis een andere taal. Of ze hebben Nederlandstalig onderwijs op de Antillen gevolgd, maar spreken van huis uit Papiaments. Soms hebben zij leervragen op het gebied van NT1, bijvoorbeeld als het gaat om begrijpend lezen. En soms hebben zij leervragen op het gebied van NT2, bijvoorbeeld door een beperktere woordenschat of moeite met zinsbouw. Deze groep wordt soms NT1,5 genoemd, omdat ze zowel kenmerken van NT1'ers als van NT2'ers vertonen. Maar het gaat er eigenlijk vooral om wat voor onderwijs iemand nodig heeft: NT1-onderwijs of NT2-onderwijs.

Sommige mensen pleiten voor afschaffen van het begrip NT1,5. Er bestaan immers geen halve mensen. Maar het begrip NT1,5 halveert mensen niet, het geeft alleen aan dat zij ergens tussen de doelgroepen NT1 en NT2 zitten.

NB Het gaat hierbij om volwassenen die moeite hebben met basisvaardigheden. Niet om tweetaligen of meertaligen die vloeiend Nederlands spreken en hier een opleiding hebben gevolgd.

Voorbeelden

- Adil (34 jaar) is niet in Nederland geboren, maar wel vanaf zijn vierde hier naar school gegaan. Thuis spreekt de familie Arabisch. Adil spreekt goed Nederlands, hij heeft vooral moeite met schrijven.
- Layla (18 jaar) is in Turkije geboren. Zij is nu zes jaar in Nederland. Ze spreekt best goed Nederlands, maar ze heeft een beperkte woordenschat. Dat maakt dat ze bij teksten lezen niet alles goed begrijpt.

Past Adil in de groep NT1'ers, al is Nederlands niet zijn 'moeders' taal of voorkeurstaal? Is Layla nog NT2'er, ondanks haar jarenlange verblijf en scholing in Nederland? De grens is niet altijd duidelijk te trekken. Het gaat erom wat iemand wil leren, welke scholing nodig is.

3. Welke definities worden in Nederland gebruikt?

CBS gebruikt in het [Landelijk Beeld Volwasseneneducatie](#) (LBV) de omschrijvingen NT1 – Nederlands als eerste taal en NT2 – Nederlands als tweede taal. In een apart document staat een toelichting bij 'Moedertaal': *Er kan onderscheid gemaakt worden tussen NT1 en NT2. Het betreft hier een kenmerk van de cursist en niet van de cursus. NT1: Nederlands als eerste taal. Het gaat hierbij om volwassenen die het Nederlands als moedertaal hebben. NT2: Nederlands als tweede taal. Het gaat hierbij om volwassenen met een moedertaal anders dan het Nederlands. Voor bovenstaande categorisering is gekozen, omdat dit voor het LBV als de best passende indeling voor de praktijk wordt beschouwd. Deze indeling past bij het doel van het LBV om het fenomeen basisvaardigheden van laaggeletterden inzichtelijk te maken (zie Begrippenkader Basisvaardigheden, in Handreiking: Kwaliteit bij de aanpak van Laaggeletterdheid). Na wetswijziging van de WEB kan mogelijk een alternatieve indeling worden vastgesteld. Bij het kenmerk Moedertaal is er geen optie 'onbekend', omdat dit kenmerk de basis vormt voor een passend (cursus)aanbod. Per definitie behoort een cursusdeelnemer tot ofwel categorie NT1 ofwel categorie NT2.*

NB Het onderscheid Nederlands als eerste taal/moedertaal en Nederlands als tweede taal is duidelijk toepasbaar. Deze indeling gaat wel voorbij aan de grote groep Nederlanders die toevallig een andere moedertaal heeft, maar hier al jaren woont en zich prima redt in het Nederlands.

Stichting Lezen en Schrijven omschrijft het zo: Een NT1'er is Nederlandstalig, heeft basisonderwijs in Nederland gevolgd, of basisonderwijs in het Nederlands (bijvoorbeeld op de Antillen). Een NT1'er heeft moeite met lezen en schrijven en/of de andere basisvaardigheden. Ook Nederlands als moedertaal wordt genoemd: *Meer dan de helft van de laaggeletterden van 16 tot 65 jaar heeft Nederlands als moedertaal* (<https://www.lezenenschrijven.nl/informatie-over-laaggeletterdheid-nederland>).

In het **Begrippenkader** van de [Handreiking Kwaliteit bij de aanpak van basisvaardigheden](#) staat het als volgt:

NT1: CBS hanteert hiervoor de volgende definitie die we tijdens het werken aan de handreiking hanteren: Volwassenen die het Nederlands als moedertaal hebben. Binnen deze groep vallen verschillende doelgroepen met verschillende kenmerken. In de praktijk is de onderverdeling niet altijd goed te maken door overlap. De oorspronkelijke definitie in de begrippenlijst op www.hetbegintmettaal.nl/begrippenlijst is: 'Nederlands als eerste taal. We duiden met deze term volwassenen aan die het Nederlands als moedertaal hebben, maar ook laagopgeleide Nederlanders met een andere moedertaal, die een gesprek kunnen voeren en discussiëren in het Nederlands (minimaal op niveau 2F van het Referentiekader Taal en Rekenen) en leerbehoeften hebben op het gebied van lezen en schrijven. Klasse! (www.ikwildatleren.nl) onderscheidt grofweg vier doelgroepen (profielen) binnen de groep autochtone laaggeletterden, gebaseerd op het gegeven dat deze laaggeletterden niet de Nederlandse taal moeten leren en dat de meesten niet vanaf nul moeten beginnen met het leren lezen en schrijven. De groep autochtone leerders die geheel niet gealfabetiseerd zijn valt ook onder de doelgroep NT1, maar vormt een minderheid van de totale doelgroep.'

NT2: CBS hanteert hiervoor de volgende definitie gebaseerd op de WEB, die we tijdens het werken aan de handreiking hanteren: Volwassenen met een moedertaal anders dan het Nederlands. De oorspronkelijke definitie in de begrippenlijst op www.hetbegintmettaal.nl/begrippenlijst is: 'Nederlands als tweede taal. De term NT2 verwijst naar het taalonderwijs aan mensen met een andere moedertaal dan het Nederlands, waarbij het doel van dit onderwijs is dat zij de Nederlandse taal (verder) verwerven.'

[PIAAC](#) (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) maakt bij hun onderzoeken onderscheid in migratieachtergrond. De groep NT1 bestaat voor hen uit volwassenen met lage taalvaardigheden zonder migratieachtergrond. Bij mensen met migratieachtergrond zitten mensen die in het buitenland zijn geboren (migrant, eerste generatie), maar ook mensen van wie een van beide ouders in het buitenland is geboren (kind van migrant, tweede generatie). Daarbij zien ze dat personen met een tweede generatie migratieachtergrond beter scoren dan personen met een eerste generatie migratieachtergrond.

Hun uitleg bij NT1 en NT2 is als volgt: *In de aanpak van lage basisvaardigheden wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen volwassenen voor wie Nederlands de eerste taal is (NT1-groep) en volwassenen met een andere moedertaal (NT2-groep). Dat onderscheid is relevant voor het cursusaanbod van volwasseneneducatie. Volwassenen in de NT1-groep zijn meestal in Nederland naar school geweest, van jongs af aan omringd geweest met de Nederlandse taal en beschikken vaak over een uitgebreide woordenschat: de focus in het cursusaanbod ligt daarom vooral op lezen en/of schrijven. Voor de NT2-groep geldt dat zij meestal niet in Nederland naar school zijn geweest en minder in aanraking zijn geweest met de Nederlandse taal. Ook spreekvaardigheid en luistervaardigheid zijn daarom een belangrijk aandachtspunt in het lesaanbod.*

4. Tot slot

Soms is het nodig om onderscheid te maken tussen NT1 en NT2. Bijvoorbeeld als je gegevens moet doorgeven voor het LBV van het CBS. Of als je als gemeente wil weten welke doelgroep gebruik maakt van het aanbod volwasseneneducatie. Of als je juist een bepaalde doelgroep wil bereiken. Maar in de uitvoering is dat verschil niet zo helder. We kijken naar wat iemand wil leren en welk aanbod daar bij past. Bij dat maatwerk kijk je verder dan de onderverdeling NT1 en NT2.

Meer lezen?

Kennisdocument Niveaus Basisvaardigheden

<https://basisvaardigheden.nl/kennisbank/kennisdocument-niveaus-basisvaardigheden>

Deelnemersprofielen laaggeletterdheid NT1 en NT2 – een verdere uitwerking van de doelgroepen binnen NT1 en NT2 – met leerbaarheid en instelling/motivatie. Kenmerken en tips voor begeleiding

<https://basisvaardigheden.nl/kennisbank/deelnemersprofielen-laaggeletterdheid-nt1-en-nt2>

Handreiking Kwaliteit bij de aanpak van laaggeletterdheid – themapagina Doelgroepen (p.33)

<https://basisvaardigheden.nl/kennisbank/handreiking-kwaliteit-bij-de-aanpak-van-basisvaardigheden>

Begrippenkader Basisvaardigheden bij Handreiking Kwaliteit (pdf onder aan de pagina)

<https://basisvaardigheden.nl/kennisbank/handreiking-kwaliteit-bij-de-aanpak-van-basisvaardigheden>

Een pleidooi voor het afschaffen van de term NT1,5 en meer duidelijkheid over NT1 en NT2

<https://epale.ec.europa.eu/sr/node/170544>